

France Baraga

Baragovi biografii in baragoslovci

P. Bertrand Kotnik

Ob 70-letnici mašništva slovenskega frančiškana patra Bertranda Kotnika, staroste slovenskih baragoslovcev, ki ni le najstarejši živi, ampak tudi eden najpomembnejših baragoslovcev. Rodil se je 12. 12. 1913 v župniji Rožek, kjer je imel 27. 12. 1936 novo mašo. Po vojni je več kot dvajset let v Lemontu (Illinois) in New Yorku poleg svoje duhovniške službe raziskoval življenje in delo Friderika Baraga in svoje številne raziskave ter zanimiva odkritja objavljal v reviji Ave Maria. Ko se je vrnil v Evropo, se je uresničila njegova davna želja, da zaključi raziskovanje hišnih imen na južnem Koroškem in njihove zgodovine, o čemer je objavil zbirko desetih knjig. Ob visokem jubileju mu želimo, da bi njegova bogata baragoslovna bibliografija, zbrana v dodatku, izšla nekoč v samostojni knjigi.

Naslovna stran:

Krstni kamen župnijske cerkve v Dobrniču, kjer je bil 29. 6. 1797 krščen Irenej Friderik Baraga (foto: Matej Erjavec).

BARAGOVI BIOGRAFI
IN BARAGOSLOVCI

*Starosti slovenskih baragoslovcev
frančiškaneu
p. Bertrandu Kotniku*

*za 70 let
duhovništva*

Katalog k razstavi
v Baragovi galeriji v Trebnjem
za Baragov dan 2006

Izdan ob 150-letnici prve javne Baragove biografije
in v počastitev p. Bertranda Kotnika,
staroste slovenskih baragoslovcev

za
70-letnico
duhovništva

France Baraga

**BARAGOVİ BIOGRAFI
IN BARAGOSLOVCI**

**DODATEK
BIBLIOGRAFIJA p. BERTRANDA KOTNIKA**

DRUŽINA
Ljubljana
2007

BARAGOV BILOGRAFI IN BARAGOSLOVCI
Katalog k razstavi za Baragov dan, Trebnje 2006

Dodatek

Bibliografija p. Bertranda Kotnika

France Baraga

1. izdaja

© Družina d.o.o.

Jezikovni pregled: Jakob Müller

Oprema: Sine Kovič

Grafična priprava: France Baraga

Izdala: Družina

Odgovarja: dr. Janez Gril

Tisk: Formatisk d.o.o.

Naklada: 500

Ljubljana 2007

Vse informacije o knjigah založbe Družina dobite na spletni strani

<http://www.druzina.si>

Izdajo je finančno podprla občina Trebnje

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

929Baraga F.I.:821.09-94(083.824)

BARAGA, France

Baragovi biografi in baragoslovci : [katalog k razstavi za Baragov dan,
Trebnje 2006] ; Dodatek Bibliografija p. Bertranda Kotnika / France Baraga. -
1. izd. - Ljubljana : Družina, 2007

ISBN 978-961-222-656-5

1. Baraga, France: Dodatek Bibliografija p. Bertranda Kotnika
231271424

Originalna fotografija škofa Friderika Baraga
iz Kongresne knjižnice v Washingtonu

KAZALO

Ob Baragovi razstavi	9
I. Baragovi biografii in baragoslovci	11
1. Šest prvih Baragovih biografov – 1856–1906	11
Konstantin Wurzbach	11
Edward Jacker	13
Leon Stanislav Vončina	14
Josip Benkovič	16
Chrysostom Adrian Verwyst	17
Anton Ivan Režek	19
2. Šest najpomembnejših slovenskih frančiškanov – baragoslovcev	20
p. Hugo Bren	20
p. Bernard Ambrožič	22
p. Jožef Aljančič	23
p. Bertrand Kotnik	24
p. Fortunat Zorman	26
p. Bruno Korošak	27
3. Trije klasični slovenski Baragovi biografii	29
Lambert Ehrlich	29
Fran Jaklič	30
Jakob Šolar	32
4. Dva ameriška biografa – literata	33
James K. Jamison	33
Bernard J. Lambert	34
5. Dva slovenska biografa – pisatelja	35
Karel Mauser	35
Alojz Rebula	37

6. Dva ameriška Slovenca – baragoslovca	39
John L. Zaplotnik	39
Joseph Gregorich	40
<i>The Baraga Bulletin</i>	42
7. Trije kanadski slovenski baragoslovci	43
Janez Kopač	43
Tone Zrnec	44
Karel A. Ceglar	46
8. Dva južnoameriška slovenska baragoslovca	48
Filip Žakelj	48
Tine Debeljak	50
9. Rimski slovenski baragoslovec	51
Maksimilijan Jezernik	51
10. Baragoslovci še vedno na delu	53
Andrej Pirš	53
Zmago Šmitek	55
Marko Frelih	57
France Baraga	59
11. In še tri baragoslovke	61
Luise George Baumann	61
Regis M. Walling	62
Ljudmila Kokalj	64
II. Seznam drugih razstavljenih biografij in raziskav o Baragu	66
III. Posamezni prispevki simpozijev v Trebnjem (T) in v Rimu (R)	72
DODATEK: Bibliografija p. Bertranda Kotnika	74
1. Petindvajset let baragoslovne bibliografije (1958–1982)	74
2. Bibliografija Kotnikove zbirke <i>Zgodovina hiš južne Koroške</i>	79
<i>Baragova sličica iz Spominskega albuma I</i>	80

OB BARAGOVI RAZSTAVI

Letošnjo Baragovo razstavo zaznamujeta dve pomembni obletnici. To sta 150-letnica prve javne Baragove biografije – natisnjene v biografskem leksikonu avstrijskega cesarstva, katere avtor je **Konstantin Wurzbach**, rojen Ljubljčan, in obletnica frančiškanskega patra Bertranda Kotnika, staroste slovenskih baragoslovcev, ki letos praznuje 70-letnico mašništva.

P. Bertrand Kotnik ni le najstarejši živi, ampak tudi eden naših najpomembnejših baragoslovcev, zato na koncu knjige dodajamo njegovo zbrano bibliografijo z željo, da bi se kdaj našel baragoslovec, ki bi vse Kotnikove članke o Baragu izdal v samostojni knjigi.

Ko že omenjamo frančiškana p. Bertranda Kotnika, je prav, da opozorimo na to, kako velike zaslug za Baragovo stvar imajo zlasti ameriški frančiškani v Lemontu, kjer prav letos (2006) 27. junija slavijo 80-letnico kronanja brezjanske Marije, Kraljice Slovencev, v Lemontu.

Lemont ni le duhovno središče Slovencev v Združenih državah, ampak tudi kulturno žarišče veliko večjega obsega. V njem je namreč uredništvo slovenskega mesečnika Ave Maria, ki bo kot eden najstarejših slovenskih časopisov z neprekinjenim izhajanjem leta 2008 dopolnil 100 let. Prav ob Ave Marii so se kalili baragoslovci kakor p. Bertrand Kotnik, p. Fortunat Zorman in drugi.

Naša knjižica vsebuje galerijo 34 imen. Zanesljivo bi jih lahko našli še veliko več in gotovo smo napravili komu krivico, da ga nismo prišteli mednje. Najprej bi morali biti tu našti sodelavci Zgodovinske komisije v Marquettu, ki so poleg Josepha Gregoricha opravili ogromno delo pri zbiranju dokumentov in prevajanju za škofijski proces. Potem številni manj znani predsedniki in člani raznih Baragovih krožkov, odsekov, odborov in zvez na vseh kontinentih. Če se omejimo na ljubljansko škofijo, ne smemo pozabiti na duhovnike Viktorja Steska, Alojzija Odarja, Ladislava Lenčka, Vilka Fajdiga, Zdravka Revna, Mihaela Zevnika, Marijana Smolika, Marijana Arharja, Ivana Nemaniča in

Francija Šuštarja. Nekateri so sodelovali na simpoziju v Trebnjem in v Rimu in so omenjeni v seznamu ob koncu razstavljenih knjig.

Med razstavljenimi knjigami so tudi imena avtorjev novejših del, med njimi naj bodo posebej omenjeni Mira Dobravec, Berta Golob in frančiškan Andraž Arko.

In potrebno je omeniti Mojco Terčelj, ki je v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani ob stoletnici Baragovega rojstva od 16. do 20. junija 1997 organizirala Baragove študijske dneve. Je tudi avtorica kataloga k razstavi Baragove zbirke predmetov iz Severne Amerike (*Kabinet čudes?*, Ljubljana 1997), ki sta jo kot prvo neevropsko zbirko Slovenskega etnografskega muzeja znanstveno obdelala etnologinja Pavla Štrukelj (1974) in umetnostni zgodovinar in konservator France Golob (1997).

Naj kot v opravičilo dodam še imena tistih raziskovalcev, ki na tokratni razstavi niso dobili prostora. Med njimi so zgodovinar Rudolf Čuješ, pisatelj Lev Detela, slavistka Alenka Gložančev, slavist in duhovnik Jože Gregorič, literarni zgodovinar Janko Kos, pesnik Lojze Krakar, umetnostni zgodovinar Marko Marin, prevajalec Janko Moder, slavistka Jožica Narat, literarni zgodovinar Janez Stanonik, bibliotekarka Rozina Švent in umetnostna zgodovinarica Sonja Žitko Durjava.

In omenimo še oblikovalca Marka Kapusa, pobudnika več Baragovih razstav, objav Baragovih zloženek in knjižic pa ureditve Baragove rojstne hiše in Baragove pohodne poti, da o številnih novinarjih, ki spremljajo Baragove dneve in o njih poročajo, niti ne govorimo.

Vse naštetu priča, kako Baragov lik še vedno priteguje pozornost mnogih. In prav je, če so med njimi najštevilnejši tisti, ki to, kar ob Baragu doživijo, ohranijo zase kot nekaj, kar človeka bogati in zato o tem raje molči. Pogosto citiranim besedam »Človek ne živi samo od kruha« bi lahko ob tem dodali: »niti ne od raziskovanj, od knjig in znanstvenih spoznanj, ampak od vsega, kar ga dviga in plemeniti.«

ZALOŽBA
DRUŽINA

9 789612 226565